(Az Európai Unióról szóló szerződés V. címe alapján elfogadott jogi aktusok)

A TANÁCS 2005/329/KKBP KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA

(2005. április 25.)

a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés szerződő feleinek 2005. évi felülvizsgálati konferenciájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 15. cikkére,

mivel:

(1) Az Európai Unió továbbra is az átfogó atomsorompó szabályozás sarokköveként, az Atomsorompó-szerződés VI. cikke értelmében folytatott nukleáris leszerelés nélkülözhetetlen alapjaként és az atomenergia békés célokra történő felhasználásai gyors fejlődésének fontos elemeként tekint a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződésre (NPT).

(2) A Tanács 2003. november 17-én elfogadta a tömegpusztító fegyverek és a hordozóeszközök elterjedésének megakadályozásáról szóló többoldalú megállapodások egyetemessé tételéről és megerősítéséről szóló 2003/805/KKBP közös álláspontot [1]. 2003. december 12-én az Európai Tanács elfogadta a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni stratégiát.

(3) Az ENSZ Biztonsági Tanácsa egyhangúlag elfogadta az 1540. számú határozatot, mely a béke és a nemzetközi biztonság elleni fenyegetésnek minősíti a tömegpusztító fegyverek és a hordozóeszközök terjedését.

(4) A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződésszerződő feleinek a szerződést és annak meghosszabbítását vizsgáló 1995. évi konferenciája határozatokat fogadott el a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés határozatlan időre szóló meghosszabbításáról, az atomsorompó és a nukleáris leszerelés elveiről és céljairól, az említett szerződés felülvizsgálati folyamatának megerősítéséről, valamint elfogadott egy, a Közel-Kelettel kapcsolatos állásfoglalást.

(5) A Tanács 2000. április 13-án elfogadta a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés szerződő feleinek 2000. évi felülvizsgálati konferenciájáról szóló 2000/297/KKBP közös álláspontot [2].

(6) Az NPT 2000. évi felülvizsgálati konferenciája záródokumentumot fogadott el.

(7) Az NPT 2005. évi felülvizsgálati konferenciájának előkészítő bizottsága három ülést tartott, melyekre 2002. április 8. és 19. között New Yorkban, 2003. április 28. és május 9. között Genfben, valamint 2004. április 26. és május 7. között New Yorkban került sor.

(8) A Tanács 1997. április 29-én elfogadta az Európai Uniónak az atomenergia területéhez kapcsolódó kivitel ellenőrzésének ösztönzéséhez való hozzájárulásáról szóló 97/288/KKBP együttes fellépést [3].

(9) A Tanács 2004. május 17-i ülésén elfogadta a NAÜ tevékenységeinek a Nukleáris Biztonsági Alap keretében és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló EU-stratégia intézkedéseinek végrehajtása keretében történő támogatásáról szóló 2004/495/KKBP együttes fellépést [4].

(10) A Tanács 2004. június 1-jei ülésén a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni biztonsági kezdeményezést támogató nyilatkozatot fogadott el.

(11) Az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) atomfegyverrel nem rendelkező tagállamai, az Euratom és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) közötti ellenőrzési megállapodás kiegészítő jegyzőkönyve, a Franciaország, az Euratom és a NAÜ közötti biztosítéki egyezmény kiegészítő jegyzőkönyve, valamint az Egyesült Királyság, az Euratom és a NAÜ közötti biztosítéki egyezmény kiegészítő jegyzőkönyve 2004. április 30-án aláírásra került és hatályba lépett.

(12) A 2000. évi felülvizsgálati konferencia eredményeinek és az NPT 2005. évi felülvizsgálati konferenciája előkészítő bizottságának három ülésén elhangzott vitáknak a fényében, valamint a jelenlegi helyzetet figyelembe véve, célszerű lenne a 2000/297/KKBP közös álláspontban megfogalmazott célokat és az említett dokumentum alapján hozott kezdeményezéseket aktualizálni és tovább fejleszteni,

[1] HL L 302., 2003.11.20., 34. o.
[2] HL L 97., 2000.4.19., 1. o.
[3] HL L 120., 1997.5.12., 1. o.
[4] HL L 182., 2004.5.19., 46. o.

ELFOGADTA EZT A KÖZÖS ÁLLÁSPONTOT:

1. cikk

Az Európai Unió által kitűzött cél a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés (NPT) szerződő feleinek 2005. évi felülvizsgálati konferenciája sikerét előmozdítva a nemzetközi atomsorompó szabályozás megerősítésében áll.

2. cikk

Az 1. cikkben említett cél elérése érdekében az Európai Unió:

a) a 2005. évi felülvizsgálati konferencián hozzájárul az Atomsorompó-szerződés működésének strukturált és kiegyensúlyozott vizsgálatához, beleértve a részes államoknak a szerződés keretében tett ígéreteik megvalósítását, valamint azon területek és eszközök meghatározását, melyek segítségével a jövőben további előrelépések várhatók;

b) az NPT nyújtotta keretek alapján az NPT 2000. évi felülvizsgálati konferenciájának záródokumentumát és az 1995. évi felülvizsgálati és a szerződés meghosszabbításával foglalkozó konferencián elfogadott határozatokat és állásfoglalást támogatva hozzájárul a konszenzus kialakításához, figyelembe véve a jelenlegi helyzetet és előmozdítva egyebek mellett az alábbi alapvető elemeket:

1. Erőfeszítéseket kell tenni az NPT egységességének megőrzése és végrehajtásának megerősítése érdekében;

2. fel kell ismerni, hogy az atomfegyverek elterjedésének megakadályozása törvényes kereteit megteremtve, az NPT egy egyedi és semmi mással nem helyettesíthető többoldalú jogi eszköz a nemzetközi béke, biztonság és stabilitás megőrzése és megerősítése érdekében, valamint azon ellenőrző rendszerek továbbfejlesztése érdekében, melyek biztosítják, hogy az atomfegyverrel nem rendelkező államok kizárólag békés célokra használják fel az atomenergiát; fel kell ismerni továbbá azt is, hogy a szerződés a VI. cikk alapján történő nukleáris leszerelés folytatásának nélkülözhetetlen alapja;

3. az NPT egyetemessé tételén munkálkodni;

4. hangsúlyozni kell az NPT valamennyi rendelkezésének minden részes állam általi teljes betartása biztosításának szükségességét;

5. felhívást kell intézni az NPT-ben nem részes államokhoz, hogy kötelezzék el magukat az atomsorompó és a leszerelés mellett, valamint hogy részes államként csatlakozzanak az Atomsorompó-szerződéshez mint atomfegyverrel nem rendelkező államok.

6. Fel kell ismerni, hogy a 2000. évi felülvizsgálati konferencia lezárása óta súlyos események történtek az atomfegyverek elterjedése terén;

7. az ENSZ Biztonsági Tanácsa végső döntőbírói szerepe erősítésének szükségességét hangsúlyozni kell annak érdekében, hogy az NPT-ből fakadó kötelezettségek elmulasztása esetén a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) alapokmányának megfelelően megtegye a szükséges intézkedéseket, beleértve a garanciák alkalmazását is;

8. fel kell hívni a figyelmet az NPT visszavonásának a békét és a nemzetközi biztonságot érintő lehetséges következményeire. Olyan intézkedések elfogadását kell szorgalmazni, melyek a szerződés visszavonása ellen hatnak;

9. egy állammal való nukleáris együttműködés felfüggesztését kell kérni mindaddig, amíg az Ügynökség ezt megteheti, amennyiben a NAÜ nem tudja kellőképpen szavatolni, hogy az adott állam nukleáris programja kizárólag békés célokat szolgál;

10. felhívást kell intézni a térség államaihoz egy, az 1995-ös felülvizsgálati konferencia a Közel-Keletről szóló állásfoglalásának megfelelően hatékonyan ellenőrizhető, nukleáris fegyverektől, valamint más tömegpusztító fegyverektől és hordozóeszközeiktől mentes zóna a Közel-Keleten való létrahozása céljából;

11. mivel Európa biztonsága nagyban függ a mediterrán térség biztonságától, ebben a térségben elsőbbséget kell biztosítani az atomsorompó-szabályozás megvalósításának;

12. az érintett térség államai között szabadon létrejött megállapodások alapján el kell ismerni az atomfegyverektől mentes zónák jelentőségét a béke és a biztonság szempontjából;

13. hangsúlyozni kell a nukleáris terrorizmus veszélye elleni fellépés szükségességét, mely szoros összefüggésben áll a terroristák atomfegyverekhez és olyan nukleáris anyagokhoz való lehetséges hozzáférésével, melyek radiológiai sugárszóró szerkezetek készítésére alkalmasak lehetnek, valamint ebben az összefüggésben hangsúlyozni kell a Biztonsági Tanács 1540(2004) számú határozatából fakadó kötelezettségek betartásának szükségességét. Felhívást kell tenni a nagy aktivitású sugárforrások biztonságának növelésére. Támogatni kell a G8 és a NAÜ e téren kifejtett tevékenységét;

14. az atomfegyverek elterjedése és a terrorizmus megnövekedett fenyegetésének fényében fel kell ismerni, hogy a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni biztonsági kezdeményezést, a fenyegetések csökkentésének globális kezdeményezését és a G8 globális partnerségi kezdeményezést jóvá kell hagyni;

15. felhívást kell tenni az általános biztosítéki egyezmények és a kiegészítő jegyzőkönyvek egyetemessé tételére;

16. fel kell ismerni, hogy az általános biztosítéki egyezmények és a kiegészítő jegyzőkönyvek visszatartó hatást fejtenek ki az atomfegyverek terjedésére és ezek képezik a jelenlegi ellenőrzési mintát, valamint tovább kell munkálkodni az NPT-ből fakadó kötelezettségek esetleges megsértésének jobb kimutathatósága érdekében;

17. azon kell munkálkodni, hogy a NAÜ Igazgatótanácsa felismerje, hogy jelenleg egy általános biztosítéki egyezmény és egy kiegészítő jegyzőkönyv megkötése képezi az ellenőrzési mintát;

18. hangsúlyozni kell a NAÜ egyedi szerepét az államok atomsorompóval kapcsolatos kötelezettségei betartásának ellenőrzésében és kérésükre a nukleáris anyagok és berendezések biztonságának növeléséhez való segítségnyújtásban, valamint fel kell szólítani az államokat az Ügynökség támogatására;

19. a Biztonsági Tanács 1540(2004) számú határozatának és az Atomsorompó-szerződés III. cikke (2) bekezdésének megfelelően fel kell ismerni a hatékony és megfelelő exportellenőrzés fontosságát;

20. nemzeti szinten a hatékony kivitelre, átszállításra, átrakodásra és újrakivitelre vonatkozó ellenőrzéseket, valamint e célból megfelelő törvényeket és rendelkezéseket kell életbe léptetni;

21. az illegális kivitel, átszállítás és ügynöki tevékenység, a kereskedelem és az azzal kapcsolatos pénzügyi tevékenység megelőzése érdekében hatékony, elrettentő büntetőjogi szankciókat kell életbe léptetni a Biztonsági Tanács 1540(2004) számú határozatának megfelelően;

22. a Zangger-bizottságot és a Nukleáris Szállítók Csoportját az exportellenőrzés területén szerzett tapasztalataik oly módon történő megosztására kell bíztatni, hogy az államokat ösztönözzék a Zangger-bizottság megállapodásai és a Nukleáris Szállítók Csoportjának (NSG) iránymutatásai;

23. fel kell hívni a figyelmet az NSG iránymutatásai rövid időn belüli megerősítésének szükségességére, annak érdekében, hogy azokat az atomsorompó új kihívásaihoz lehessen igazítani;

24. a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló egyezmény részes államait fel kell hívni a módosított egyezmény mielőbbi megkötésére.

25. Az NPT IV. cikkének értelmében és a I., II., és III. cikkének megfelelően el kell ismerni az NPT részes államainak az atomenergia békés célokra történő felhasználásához való jogát;

26. a nemzetközi együttműködés folytatásának fontosságát hangsúlyozni kell a nukleáris biztonság, a biztonságos hulladékkezelés és a sugárvédelem megerősítése érdekében, valamint fel kell szólítani azokat az államokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy a lehető leghamarabb csatlakozzanak minden kapcsolódó egyezményhez és teljesítsék az azokból fakadó kötelezettségeket;

27. tudomásul kell venni, hogy az NPT részes felei a IV. cikkével összhangban élhetnek az atomenergia békés felhasználásának lehetőségeivel, többek között a villamosenergia termelése, az ipar, az egészségügy és a mezőgazdaság területén;

28. támogatni kell a nukleáris üzemanyaggal kapcsolatos szolgáltatásokhoz, illetve magához az üzemanyaghoz a megfelelő feltételek mellett való hozzáférést biztosító garanciák létrehozását;

29. tudomásul kell venni a NAÜ szakértői munkacsoportjának a nukleáris üzemanyagciklus multinacionális megközelítéseiről szóló jelentését és elő kell segíteni a jelentés NAÜ-n belüli vizsgálatának gyors megkezdését.

30. A nukleáris fegyverek hidegháború vége óta bekövetkezett csökkentését elismerve hangsúlyozni kell a nukleáris fegyverzet globális csökkentésének szükségességét az NPT VI. cikke alapján történő nukleáris lefegyverzés felé való módszeres és fokozatos törekvés folytatásához, valamint ebben az összefüggésben üdvözölni kell a Moszkvai Szerződésnek az Orosz Föderáció és az Amerikai Egyesült Államok általi 2003-as megerősítését, hangsúlyozva ugyanakkor fegyverzetük további csökkentésének szükségességét;

31. hangsúlyozni kell az 1991-1992-ben tett nem stratégiai atomfegyver-készletek egyoldalú csökkentésére vonatkozó orosz és amerikai elnöki nyilatkozatok végrehajtásának fontosságát, és fel kell hívni a nem stratégiai atomfegyverekkel rendelkező államokat, hogy azok csökkentése és teljes eltávolítása érdekében a nem stratégiai atomfegyvereket is vonják be általános fegyverzetellenőrzési és lefegyverzési programjukba;

32. el kell ismerni a visszafordíthatatlanság elvének alkalmazását a nukleáris lefegyverzés, valamint a nemzetközi béke, biztonság és stabilitás fenntartásához és megerősítéséhez való hozzájárulás érdekében végzett fegyverellenőrzés területén hozott összes intézkedés irányítását illetően, figyelembe véve ezeket a feltételeket;

33. el kell ismerni az atomfegyverek csökkentésére és teljes eltávolítására vonatkozó programoknak és a G8 világpartnerség keretében meghatározott hasadó anyagok ártalmatlanításának fontosságát a nukleáris leszerelés szempontjából;

34. folytatni kell az átláthatósággal kapcsolatos erőfeszítéseket, melyek szándékos bizalomépítő intézkedésnek számítanak a lefegyverzés terén való újabb előrehaladás megvalósításának megkönnyítése érdekében;

35. mivel a nukleáris fegyverkísérletek átfogó tilalmáról szóló szerződés (CTBT) a nukleáris lefegyverzés és az atomsorompó szabályozásának nélkülözhetetlen része, mielőbbi és feltétel nélküli hatályba lépésének érdekében fel kell szólítani az államokat, különösen a II. mellékletben felsoroltakat, a szerződés haladéktalan és feltétel nélküli aláírására és megerősítésére, valamint a szerződés hatályba lépéséig az összes államot moratórium betartására, és minden, a szerződés rendelkezéseiből fakadó kötelezettséggel ellentétes tevékenységtől való tartózkodásra kell felszólítani. Hangsúlyozni kell a nukleáris fegyverkísérletek átfogó tilalmáról szóló szerződés előkészítő bizottsága által elvégzett munka fontosságát és tevékenyen támogatni kell a szerződést már megerősített államok a szerződéshez való általános csatlakozás előmozdításával megbízott különleges képviselőjének munkáját;

36. felhívást kell intézni a leszerelési konferenciához egy, a hasadóanyagok nukleáris fegyverek vagy más nukleáris robbanószerkezetek gyártásához történő előállítását tiltó nem diszkriminatív, egyetemesen alkalmazható szerződés azonnali megkezdésének és mielőbbi, feltétel nélküli megkötésének érdekében, szem előtt tartva a különleges koordinátor jelentését és az abban foglalt megbízást, valamint ezen szerződés hatályba lépéséig fel kell szólítani az összes államot egy, a hasadóanyagok nukleáris fegyverek vagy más nukleáris robbanószerkezetek gyártásához történő előállítására vonatkozó moratórium betartására. Az EU üdvözli az öt atomfegyverrel rendelkező állam közül azoknak a fellépést, amelyek már elrendeltek ilyen moratóriumot;

37. felhívást kell intézni minden érintett államhoz, hogy tegyék meg a megfelelő intézkedéseket egy esetleges atomháború veszélyének csökkentése érdekében;

38. folytatni kell az Atomsorompó-szerződés atomfegyverrel nem rendelkező részes államainak nyújtott biztonságra vonatkozó garanciák kérdésének vizsgálatát;

39. fel kell szólítani az atomfegyverrel rendelkező államokat, hogy újólag erősítsék meg az ENSZ Biztonsági Tanácsa 984(1995) számú határozatában megállapított, már létező biztonságra vonatkozó biztosítékokat, és hogy írják alá és erősítsék meg a szükséges konzultációk lezárását követően létrehozott, atomfegyverektől mentes zónákkal kapcsolatos megfelelő jegyzőkönyveket, elismerve, hogy ezek a zónák szerződések formájában biztonságra vonatkozó garanciákkal rendelkeznek;

40. hangsúlyozni kell az általános leszerelés szükségességét;

41. hangsúlyozni kell a Biológiai- és Toxinfegyver-tilalmi Egyezmény (BTWC), a Vegyifegyver-tilalmi Egyezmény (CWC) és a hagyományos fegyverzet ellenőrzéséhez hozzájáruló egyezmények, intézkedések és kezdeményezések egyetemessé tételének és végrehajtásának fontosságát;

42. fel kell szólítani a ballisztikus rakéták elterjedése elleni hágai magatartási kódex egyetemessé tételére és hatékony alkalmazására;

43. munkálkodni kell a helyi bizonytalanság és a biztonság hiánya problémáinak, illetve az olyan konfliktusoknak a megoldásán, melyek gyakran a fegyverkezési programok kiinduló pontját képezik.

3. cikk

A 2. cikkben felsoroltak teljesítése érdekében az Európai Unió tevékenysége a következőkre terjed ki:

a) adott esetben megfelelő diplomáciai lépések megtétele az elnökség által az Atomsorompó-szerződés egyetemessé tételének előmozdítása érdekében az Európai Unióról szóló szerződés 18. cikkének megfelelően;

b) diplomáciai lépések megtétele az elnökség részéről az NPT részes államai felé az Európai Unióról szóló szerződés 18. cikkének megfelelően, annak érdekében, hogy az a támogatásukat kérje a közös álláspont 2. cikkében foglalt célok eléréséhez;

c) a tagállamok közötti megállapodás kieszközlése olyan, a lényegi kérdésekre vonatkozó javaslattervezetekre vonatkozóan, amelyeket az Európai Unió nevében vizsgálatra be lehet nyújtani az NPT részes államaihoz, és amelyek az NPT 2005. évi felülvizsgálati konferenciája döntéseinek alapját képezhetik;

d) az Európai Unió nyilatkozatai, melyeket az elnökség az általános vita és a három fő bizottság ülésein elhangzó viták során tesz.

4. cikk

Ez a közös álláspont elfogadásának napján lép hatályba.

5. cikk

Ezt a közös álláspontot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

Kelt Luxembourgban, 2005. április 25-én.

a Tanács részéről

az elnök

J. ASSELBORN